

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 12P/37/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617207959
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Šulajová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2017:6617207959.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Renátou Šulajovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ A. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, 2/ A. N., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, Odbor sociálnych vecí a rodiny, deti rodičov: matka A. N.Á., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom M., A. L. XXXX/X, F. Č. Ú. U. H. H. K. Ú. U. H. F. O. E. H. U., U., V. X, štátna občianka SR, otec neuvedený, za účasti navrhovateľky H. Č., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom M., F. Č. M., H. X, v konaní o návrhu navrhovateľky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

M e n í s a rozsudok Okresného súdu Lučenec číslo konania 8P/7/2010-27 zo dňa 15.02.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.02.2010 vo výroku o výchove a výžive maloletej A. N., narodenej XX.XX.XXXX, m e n í s a rozsudok Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/42/2014-23 zo dňa 10.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2015 tak, že sa zrušuje náhradná osobná starostlivosť H. Č., narodenej XX.XX.XXXX a n a r i a d ť u j e s a ústavná starostlivosť maloletej A. N., narodenej XX.XX.XXXX a maloletého A. N., narodeného XX.XX.XXXX v Detskom domove Ratolesť, Trnava.

Matka A. N. j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletej A. N., narodenej XX.XX.XXXX a maloletého A. N., narodeného XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa stanovené podľa osobitného zákona na každé maloleté dieťa zvlášť, vždy mesačne vopred Detskému domovu Ratolesť, Trnava do 25.-teho dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti k maloletým deťom. Uviedla, že maloletá A. N. bola rozhodnutím Okresného súdu Lučenec číslo konania 8P/7/2010-27 zo dňa 15.02.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.08.1963 zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletý A. N. bol rozhodnutím Okresného súdu číslo konania 5P/42/2014-23 zo dňa 10.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2015 zverený do jej náhradnej starostlivosti. Zverené deti žijú v jej domácnosti a zabezpečuje im potrebnú osobnú starostlivosť, výchovu a výživu. Ocitol sa v nepriaznivej sociálnej a finančnej situácii, ktorú chce riešiť vycestovaním za prácou do zahraničia (Česká republika). S pomocou svojho syna A. Č. sa plánuje zamestnať v meste Plzeň. V osobnej starostlivosti má ešte dve vlastné deti L. Č., nar. XX.XX.XXXX a C. Č., nar. XX.XX.XXXX a v náhradnej osobnej starostlivosti má zvereného M. Č., nar. XX.XX.XXXX, ktorého vychováva od narodenia. Tieto deti plánuje zobrať so sebou do zahraničia, kde im poskytne potrebnú starostlivosť. Nie je však v jej možnostiach poskytnúť potrebnú starostlivosť aj maloletej A.

N. a A. N.. Na pojednávaní súdu navrhovateľka dodala, že v rodine nie je žiadna iná osoba, ktorá by vedela zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Deti vedia, že pôjdu do detského domova, nakoľko sa tam nachádzajú aj ich súrodenci.

2. Matka maloletých detí sa pojednávania nezúčastnila, nakoľko sa nachádza v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody Nitra, avšak k návrhu sa písomne vyjadrila, pričom uviedla, že súhlasí s umiestnením maloletých detí do ústavnej starostlivosti, nakoľko nevie zabezpečiť ich starostlivosť počas jej výkonu trestu odňatia slobody. Sama navrhla, aby boli maloleté deti umiestnené do Detského domova Ratolest', Tŕnie, keďže tam má umiestneného aj syna V..

3. Kolízny opatrovník uviedol, že súhlasí so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti a navrhol umiestniť maloleté deti v Detskom domove Ratolest', Tŕnie, nakoľko v tomto zariadení sa nachádzajú aj súrodenci maloletých detí, a to V., N. K. L.. Čo sa týka nejakých príbuzných, ktorí by vedeli zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, títo nie sú. Maloleté deti vedia, že idú do detského domova, sú v telefonickom kontakte s bratom V. a v podstate sa tešia, že budú súrodenci spolu.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, prečítaním rodných listov maloletých detí, vyjadrenia matky, správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 8P/7/2010-27, číslo konania 5P/42/2014-23 a zistil nasledovný skutočný stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec číslo konania 8P/7/2010-27 zo dňa 15.02.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.02.2010, bola maloletá A. N. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky H. Č.. Matka maloletej, A. N. bola zaviazaná platiť na maloletú minimálnym výživným.

6. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/42/2014-23 zo dňa 10.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2015, bol maloletý A. N. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky H. Č.. Matka bola zaviazaná platením výživného v minimálnom rozsahu.

7. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom má súd preukázané, že maloletá A. N. bola rozhodnutím Okresného súdu Lučenec č. k. 8P 7/2010-27 zo dňa 15.02.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.08.1963 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti pani H. Č., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom H. X M.. Maloletý A. N. bol rozhodnutím Okresného súdu č. k. 5P/42/2014-23 zo dňa 10.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2015 zverený do náhradnej starostlivosti pani H. Č., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom H. X M.. Zverené maloleté deti žijú v domácnosti náhradného rodiča a náhradný rodič im zabezpečuje potrebnú osobnú starostlivosť výchovu a výživu. Náhradný rodič pani Č. sa ocitla v nepriaznivej sociálnej a finančnej situácii, ktorú chce riešiť vycestovaním za prácou do zahraničia (Česká republika). S pomocou svojho syna A. Č. sa plánuje zamestnať v meste Plzeň. V osobnej starostlivosti má ešte dve vlastné deti L. Č., nar. XX.XX.XXXX a C. Č., nar. XX.XX.XXXX a v náhradnej osobnej starostlivosti má zvereného M. Č., nar. XX.XX.XXXX, ktorého vychováva od narodenia. Tieto deti plánuje zobrať so sebou do zahraničia, kde im poskytne potrebnú starostlivosť. Nie je však v možnostiach pani Q. poskytnúť potrebnú starostlivosť aj mal. A. N. a A. N.. Žiadala preto návrhom podaným dňa 31.05.2017 zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť k maloletej A. N. a k maloletému A.G. N.. Pani Č. je rozvedená, býva v dvojizbovom byte na adrese H. Č. X M.. V spoločnej domácnosti, okrem zverených detí A. K. A. N., žije a starostlivosť poskytuje svojim dvom maloletým deťom L. Č., nar. XX.XX.XXXX, C. Č., U. XX.XX.XXXX, a zverenému maloletému M. Č., nar. XX.XX.XXXX. V byte žije aj H. Č. so svojou maloletou dcérou M.. Byt je zariadený úsporne starším účelovým nábytkom. Maloleté deti majú lôžko na spanie v spoločnej veľkej izbe. Majú dostatok ošatenie primerane k veku a počasiu. Súčasťou bytu je WC s kúpeľňou a kuchynský kút. V domácnosti je zavedená elektrina, vodovod a vykurovaný je ústredným kúrením na plyn. Náklady na domácnosť pozostávajú z úhrady inkasa a nájomného vo výške 350,--Eur mesačne. V čase šetrenia bola hygiena v domácnosti na požadovanej úrovni. Nedostatky zistené neboli. Príjem pani Č. pozostáva z prídavku na dve vlastné deti vo výške 47,04 Eur mesačne, prídavku na tri zverené deti vo výške 70,56 Eur mesačne. Menovaná je evidovaná na tunajšom úrade v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poskytuje sa jej pomoc v hmotnej núdzi vo výške 35,80 Eur mesačne. Zvereným deťom sa poskytuje opakovaný príspevok v náhradnej starostlivosti, pre maloletú A. vo výške 111,--Eur mesačne, pre maloletého A. vo výške 111,--Eur mesačne a pre M. vo výške 111,--Eur mesačne. Maloletá A. navštevuje 1. ročník Špeciálnej základnej školy v Lučenci, má individuálny študijný plán, školu navštevuje v pondelok a utorok

po dve hodiny do týždňa. Maloletý A. navštevuje 1. ročník Základnej školy v Lučenci, Kubínyho námestie. Maloletým deťom zdravotnú starostlivosť zabezpečuje MUDr. C. A.. Maloletá A. užíva lieky Rizperidón a Hydroxyzín. Podľa vyjadrenia náhradného rodiča, ako aj zo zisťovania kolízneho opatrovníka, maloleté deti vedia, že budú umiestnené v ústavnom zariadení. V čase šetrenia v rodinnom prostredí boli prítomné aj maloleté deti. Maloletý A. bol doma z dôvodu, že mal kiahne. Deti pôsobili spokojným, veselým dojmom. Matka maloletých detí A. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. sa t. č. nachádza vo ÚVTOS Nitra, Chrenová. Matka detí občas napíše maloletému A., s maloletou A. v kontakte nie je. Otec maloletého A. je neuvedený. Otec maloletej A. je N. R., U.. XX.XX.XXXX, bytom G. M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Súrodenci maloletých detí: N. N., U.. XX.XX.XXXX, L. N., U.. XX.XX.XXXX K. V. N., U.. XX.XX.XXXX sú umiestnení v Detskom domove Trnava. Maloletý E. N., U.. XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX. Sociálnym šetrením bolo zistené, že náhradný rodič H. Č. vyjadrila svoju žiadosť zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, ktorú poskytovala maloletej A. N., nar. XX.XX.XXXX a maloletému A. N., nar. XX.XX.XXXX a rodičia maloletých detí nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletých. Náhradná osobná starostlivosť je založená na princípe dobrovoľnosti. Pokiaľ teda osoba, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, nemá záujem naďalej poskytovať starostlivosť o maloletých, nemožno ju do toho nútiť, keďže je zrejmé, že nedobrovoľné plnenie tejto funkcie by nebolo v súlade s najlepším záujmom mal. detí. Vzhľadom na skutočnosť, že niet žiadnej inej fyzickej plnoletej osoby, ktorá by maloletým deťom chcela a mohla zabezpečiť potrebnú starostlivosť, deti budú bez akejkoľvek starostlivosti a ich život, zdravie a priaznivý vývoj bude vážne ohrozený alebo narušený, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navrhol maloleté deti umiestniť do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

8. Podľa § 44 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 47 ods. 1 písm. e/, ods. 2, ods. 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

Ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

10. Podľa § 54 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

12. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

13. Podľa § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

15. Na základe vyššie uvedených skutočností súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starej matke Viere Číkovej, nakoľko sama o to požiadala s poukazom na ustanovenie § 47 ods. 2 Zákona o rodine, keď súd je povinný vždy zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, ak o to požiada osoba, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Pri prešetrení pomerov v rodine maloletých detí kolízny opatrovník nezistil inú vhodnú osobu, ktorá by vedela zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, keď ich matka sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a otec nie je v rodnom liste uvedený.

16. Z uvedených dôvodov, preto bolo potrebné rozhodnúť o ďalšej náhradnej starostlivosti, pretože v súčasnosti nie je zo strany matky maloletých detí ani inej vhodnej osoby možné zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Na základe aj návrhu kolízneho opatrovníka súd nariadil nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť v Detskom domove Trnava, kde sa v súčasnosti nachádzajú aj súrodenci maloletých detí, čo bude aj v záujme maloletých detí a zachová sa aj citová väzba maloletých detí k ich súrodencom.

17. Súd matku zaviazal na platenie výživného v najnižšej výške, pričom zohľadnil jej nízky príjem, keďže sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde bola zaradená na výkon prác, avšak

dosahovala len minimálny príjem, takže v jej schopnostiach a možnostiach nie je prispieť maloletým deťom vyšším výživným.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.